

МАТЕРІАЛИ

XV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ «ІННОВАЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
СУЧАСНОЇ ПРАВОВОЇ НАУКИ»

28 ЛИСТОПАДА 2024 Р.

м. Київ

«Інновації та перспективи сучасної правової науки»
- Матеріали XV Міжнародної науково-практичної
конференції. – К.: ДУІТ, 2024 – 345 с.

У збірнику матеріалів XV Міжнародної науково-практичної конференції «Інновації та перспективи сучасної правової науки» 28 листопада 2024 р. Висвітлено перспективи розвитку цивільного, міжнародного морського, господарського та транспортного права, кримінальної та адміністративної відповідальності, проблеми правового регулювання відповідальності за правопорушення на транспорті, через призму міжнародного досвіду, розглянуто актуальні проблеми всіх галузей права в умовах сьогодення.

*Для науково-педагогічних працівників та аспірантів.
Матеріали друкуються мовою оригіналу в редакції
авторів.*

©Юридичний факультет, ДУІТ, 2024

Барабаш О. О. 268
ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ:
НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД ТА СВІТОВІ
ТЕНДЕНЦІЇ

Самко А. М. 277
АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ ЯК
СКЛАДОВА ІННОВАЦІЙ В ОСВІТІ ДЛЯ
МІЖНАРОДНОЇ ПРАВОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Чиже Б. І. 282
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПУБЛІЧНОГО
АДМІНІСТРУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ:
КРАЩІ ПРАКТИКИ ДЛЯ РЕФОРМУВАННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ СИСТЕМИ

СЕКЦІЯ 6. ТЕОРЕТИКО-ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ПРАВОВОЇ НАУКИ

Іванов В. М. 289
ЧИСТЕ ПРАВОВЧЕННЯ Г. КЕЛЬЗЕНА В
КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ПРАВОВОЇ НАУКИ.

Безега Т. М. 292
ПИТАННЯ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ
АДВОКАТСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ У НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕННЯХ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ

Заяць Н. В. 297
ЯКІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ НОРМАТИВНО-
ПРАВОВИХ АКТІВ ЯК ВІДПОВІДЬ НА ПОТРЕБИ
ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Ергард Н. М. 302
ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИВАТНОЇ
СУДОВО-МЕДИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В УКРАЇНІ

Ергард Наталія Миколаївна
кандидат медичних наук, доцент
доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я
Національного медичного університету
ім. О.О. Богомольця

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИВАТНОЇ СУДОВО-МЕДИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В УКРАЇНІ

Вступ

У сучасних умовах війни, що триває в Україні, та загальної соціально-економічної нестабільності питання забезпечення правосуддя стає надзвичайно актуальним. Сучасна судово-медична експертиза є однією з ключових ланок правової системи, яка потребує кардинальних реформ. На жаль, державні експертні установи, які функціонують на базі застарілих стандартів та не мають достатнього технічного забезпечення, дедалі частіше демонструють свою неефективність. З огляду на це, створення інституту приватної судово-медичної експертизи постає як важливий крок у напрямку покращення правосуддя.

Постановка проблеми

Державні експертні установи України продовжують функціонувати на основі радянських принципів, які вже не відповідають сучасним реаліям. Це спричиняє значні проблеми, зокрема затримки у проведенні експертиз, що негативно впливає на терміни розгляду кримінальних і цивільних справ. Якість проведених експертиз часто не відповідає очікуванням суддів та сторін процесу, що підриває довіру до системи правосуддя в цілому. В умовах війни проблема стає ще гострішою, оскільки зростає кількість справ, які потребують термінового експертного втручання.

Метою цієї роботи є аналіз проблем, пов'язаних із

неефективністю державної судово-медичної експертизи, а також аргументація доцільності впровадження незалежної приватної судово-медичної експертизи. Зокрема, розглядається можливість інтеграції приватних експертів, які могли б забезпечити кращу якість експертиз, оперативність виконання та відповідність міжнародним стандартам.

1. Стан державної судово-медичної експертизи в Україні

1.1. Недостатня ефективність державних експертних установ

Державні Бюро судово-медичної експертизи стикаються з багатьма структурними проблемами. По-перше, обладнання, яке використовується у більшості цих установ, давно застаріло і не відповідає сучасним стандартам. Брак фінансування не дозволяє оновити технічну базу, що значно ускладнює процеси експертних досліджень. По-друге, нестача висококваліфікованих фахівців призводить до накопичення невиконаних експертиз та значного збільшення черг. Це особливо критично в умовах війни, коли швидкість і точність експертиз може безпосередньо впливати на захист прав потерпілих.

1.2. Невідповідність сучасним вимогам

Державна судово-медична експертиза в Україні дотепер керується нормативними актами, розробленими ще за радянських часів. Методики, які застосовуються, часто не враховують сучасні досягнення науки та технологій. Це стає перешкодою для швидкого та об'єктивного розслідування злочинів, особливо в умовах нових викликів, пов'язаних із воєнними злочинами та іншими кризовими ситуаціями. Як наслідок, низька ефективність державних установ негативно впливає на судові процеси, затягуючи винесення рішень і послаблюючи віру громадян у справедливість правосуддя.

2. Аргументи на користь впровадження приватної судово-медичної експертизи

2.1. Висока якість експертиз

Важливим аргументом на користь приватної експертизи є можливість значного підвищення якості досліджень. Приватні установи працюватимуть у конкурентному середовищі, що стимулюватиме їх удосконалювати свою діяльність. Використання новітнього обладнання та методик дозволить забезпечити точність і надійність висновків. Крім того, наявність можливості вибору експертів за спеціалізацією дозволить залучати найкращих фахівців у кожній конкретній справі.

2.2. Швидкість реагування

Приватні експерти зможуть швидше виконувати запити судів, оскільки мають більше гнучкості в організації своєї роботи. В умовах війни та зростання кількості невідкладних експертиз це може суттєво прискорити розгляд кримінальних і цивільних справ. Приватний експерти здатні оперативно розширювати свої потужності відповідно до потреб ринку, що дозволить зменшити навантаження на державні установи.

2.3. Залучення нових технологій

Приватні експертні установи, як правило, активніше впроваджують нові технології та інноваційні підходи. Це може включати використання сучасних лабораторних пристроїв, автоматизованих систем аналізу даних та розширених методів досліджень. Висока точність таких досліджень особливо важлива у складних кримінальних провадженнях, де будь-яка помилка може мати серйозні наслідки.

3. Перспективи впровадження приватної судово-медичної експертизи

3.1. Покращення якості правосуддя

Впровадження приватної судово-медичної експертизи може кардинально змінити ситуацію у сфері

правосуддя. Приватні експерти, завдяки більш високим стандартам роботи, зможуть забезпечити неупередженість і об'єктивність своїх висновків. Це сприятиме підвищенню довіри до судової системи, що вкрай важливо для стабільності правової держави.

3.2. Створення нових робочих місць

Розвиток приватної експертизи також сприятиме працевлаштуванню висококваліфікованих фахівців. Залучення інвестицій у цю сферу створить можливості для підвищення кваліфікації працівників та відкриття нових робочих місць, що позитивно вплине на економіку країни. Зростання конкуренції серед експертів стимулюватиме їх до самовдосконалення та підвищення професійного рівня.

3.3. Можливість адаптації до міжнародних стандартів

Введення приватної судово-медичної експертизи дозволить Україні впровадити передові світові практики у сфері судово-медичних досліджень. Це може сприяти євроінтеграційним процесам та підвищенню міжнародного авторитету країни. Досвід іноземних країн показує, що приватні експертні установи здатні ефективно функціонувати за умови чіткого державного регулювання та контролю.

4. Необхідні кроки для впровадження приватної судово-медичної експертизи

4.1. Розробка законодавчої бази

Одним із перших і найважливіших кроків є створення чіткої та зрозумілої законодавчої бази, яка регламентуватиме діяльність приватних судово-медичних експертів. Необхідно передбачити процедури їхньої акредитації, умови праці, права і обов'язки, а також відповідальність за порушення встановлених норм. Законодавство має враховувати міжнародний досвід, але бути адаптованим до українських реалій.

4.2. Створення реєстру приватних експертів

Для забезпечення прозорості та доступу до інформації про приватних експертів необхідно створити державний реєстр. Цей реєстр повинен містити дані про кваліфікацію, досвід роботи та акредитацію кожного експерта. Відкрита база даних дозволить суддям та сторонам у справі обирати експертів з урахуванням їхніх спеціалізацій та репутації.

4.3. Підвищення кваліфікації експертів

Однією з умов високої якості приватних експертиз є постійне підвищення кваліфікації експертів. Для цього необхідно розробити навчальні програми, які відповідатимуть вимогам сучасної судово-медичної науки. Обов'язкова участь у безперервному професійному розвитку (надалі – БПР) з дотриманням відповідних щорічних вимог до БПР та кількості балів.

4.4. Впровадження механізмів контролю

Ефективне функціонування приватної експертизи потребує механізмів контролю за якістю роботи експертів. Пропонується створити незалежний орган, який здійснюватиме моніторинг і перевірку експертних висновків. Це допоможе уникнути корупції та гарантувати дотримання етичних норм у діяльності приватних експертів.

Висновки

Впровадження приватної судово-медичної експертизи в Україні є перспективним напрямом, що має потенціал значно покращити якість правосуддя. Однак реалізація цієї ініціативи потребує ретельної підготовки, створення законодавчої бази та механізмів контролю. Досвід країн з розвинутою системою приватної експертизи свідчить про важливість забезпечення прозорості, конкурентоспроможності та відповідності міжнародним стандартам. Таким чином, впровадження приватної експертизи може стати ключовим фактором у реформуванні судово-медичної сфери та підвищенні ефективності правосуддя в Україні.